tmmob
makina mühendisleri odası

tmmob
makina mühendisleri
odası

tmmob
tekstil mühendisleri
odası

II. TEKSTİL TEKNOLOJİLERİ ve TEKSTİL MAKİNALARI KONGRESİ

19 / 20 EKİM 2007

GAZİANTEP

BİLDİRİLER KİTABI

mmo yayın no ... 2007/440-1

tmmob
makina mühendisleri odası

II. TEKSTİL TEKNOLOJİLERİ

ve

TEKSTİL MAKİNALARI

KONGRESİ

BİLDİRİLER KİTABI

GAZİANTEP
19 - 20 Ekim 2007

mmo yayın no :.....E/2007/440-1

tmmob
makina mühendisleri odası

Sümer Sok. No: 36/1
06440 Demirtepe / ANKARA
e-posta : mmo.org.tr
http://www.mmo.org.tr
Tel : 0.312 231 31 59
Fax : 0.312 231 31 65

Yayın No: E/2007/440-1

ISBN: 978-9944-89-361-9

Bu yapıtın yayın hakkı TMMOB Makina Mühendisleri Odası'na aittir. Kitabın hiçbir bölümü değiştirilemez. MMO'nun izni olmadan kitabın hiçbir bölümü elektronik, mekanik vb. yollarla kopya edilip kullanılamaz. Kaynak gösterilmek kaydı ile alıntı yapılabilir.

Ekim 2007 / GAZİANTEP

Baskı:
Uğur Matbaası / GAZİANTEP
(0342) 215 27 25

KONGRE DÜZENLEME KURULU

Ali Ekber ÇAKAR	MMO Genel Merkez
Tahsin AKBABA	MMO Genel Merkez
Ali PERİ	MMO Gaziantep Şube
H.Emre KARGINER	MMO Gaziantep Şube
Lütfi BİLİR	MMO K.Maraş İl Tem.
M.Selçuk GÖNDERMEZ	MMO Adana Şube
İbrahim ÜTEBEY	MMO Ankara Şube
Cengiz GÜLEBAY	MMO Antalya Şube
Ahmet ATALAY	MMO Bursa Şube
Tamer ÖZBEN	MMO Diyarbakır Şube
M.Murat ILICAK	MMO Edirne Şube
Gürel ÇELİKEL	MMO İstanbul Şube
Fikret EKİCİ	MMO İzmir Şube
Yrd.Doç.Dr. Şükrü SU	MMO Kayseri Şube
Dr. Yakup KARA	MMO Konya Şube
Nurşen İŞMAN	MMO Samsun Şube
Arzu BORAN	MMO Trabzon Şube
Dr. Güngör DURUR	TMO Genel Merkez
Onur BALCI	TMO Adana Şube
Deniz VURUŞKAN	TMO Adana Şube
Emel KAPLAN	TMO Adana Şube
Yrd.Doç.Dr. Yasemin KORKMAZ	TMO K.Maraş İl Temsilciliği
Abdullah ÖĞÜCÜ	TMO Gaziantep İl Temsilciliği
Mehmet DAŞDEMİR	TMO Gaziantep İl Temsilciliği

KONGRE YÜRÜTME KURULU

Orhan Tevfik OKUDUCU
Başar KÜÇÜKPARMAK
Özgür ÜLGER
Yunus AKSOY
Onur BALCI
Deniz VURUŞKAN
Dilan ÇELİKEL
Yrd. Doç. Dr. Yasemin KORKMAZ
Mehmet DAŞDEMİR
Huriser BALCI

KONGRE SEKRETERİ

Mustafa İNAN

KONGRE DANIŞMANLAR KURULU

Prof.Dr. Osman BABAARSLAN	Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr. Güngör BAŞER	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof.Dr. Sevil KİŞOĞLU	Gazi Üniversitesi
Prof.Dr. R.Tuğrul OĞULATA	Çukurova Üniversitesi
Prof.Dr. Ayşe OKUR	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof.Dr. Erhan ÖNER	Marmara Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Gülşen ERENLER ÇAKAR	Gazi Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Remzi GEMCİ	K.Maraş Sütçü İmam Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Erol KILIÇKAP	Dicle Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Mehmet TOPALBEKİROĞLU	Gaziantep Üniversitesi
Dr. Aysun SAĞBAŞ	Mersin Üniversitesi
Serap ÖZPOLAT ÇETE	MMO Gaziantep Şube
M. Nejat GÜNAYDIN	MMO İzmir Şube
Osman SERTER	MMO İstanbul Şube
Sait SİDAL	MMO Gaziantep Şube
Kayhan ŞAHİN	MMO İzmir Şube

(Sıralama ünvan ve soyada göre yapılmıştır.)

DESTEKLEYEN KURULUŞLAR

GAZİANTEP VALİLİĞİ

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

GAZİANTEP TİCARET ODASI

GAZİANTEP SANAYİ ODASI

HARRAN ÜNİVERSİTESİ

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ

MERSİN ÜNİVERSİTESİ

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ

TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ

KOSGEB İSTANBUL İKİTELLİ İŞLETME GELİŞTİRME MERKEZ MÜD.

ŞANLIURFA TİCARET ve SANAYİ ODASI

EGE GİYİM SANAYİCİLERİ DERNEĞİ

BURSA TEKSKON TEKSTİL KONFEKSİYON NAKIŞ DERGİSİ

TEKSTİL MARATON DERGİSİ

TEKSTİL KONFEKSİYON ARAŞTIRMA MERKEZİ

II. TEKSTİL TEKNOLOJİLERİ ve TEKSTİL MAKİNALARI KONGRESİ PROGRAMI

19 EKİM 2007: 1. GÜN

08.30 - 09.30 : KAYIT

09.30 - 10.30 : AÇILIŞ KONUŞMALARI

10.30 - 12.30 : PANEL ; TEKSTİL MAKİNALARI İMALAT SEKTÖRÜNÜN ÜLKE SANAYİİNDEKİ YERİ ve ÖNEMİ

Panel Yöneticisi	; Ali PERİ	Makina Mühendisleri Odası Gaziantep Şube Başkanı
Panelistler	; Ali Ekber ÇAKAR	Makina Mühendisleri Odası Genel Sekreteri
	Prof.Dr. Güngör BAŞER	Tekstil Mühendisleri Odası
	Adnan DALGAKIRAN	Başbakanlık Dış Ticaret Müşteşarlığı OAİB Yön. Kurulu Bşk.
	Mahmut AKILLI	Başbakanlık Dış Ticaret Müşteşarlığı OAİB Genel Sekreteri
	Meral KABUKÇUOĞLU	Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Sanayi Genel Müdürlüğü
	Ali SIĞINDI	Gaziantep Sanayi Odası Meclis Üyesi
	Adil NALBANT	Tekstil Makina ve Aksesuar Sanayicileri Derneği Başkanı

12.30 - 13.30 : ÖĞLE ARASI (Yemek)

13.30 - 14.30 : 1. OTURUM ; ANKET SONUÇLARI ve DEĞERLENDİRİLMESİ

Oturum Bşk. ; Tahsin AKBABA — MMO Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyesi

* GAZİANTEP, KAHRAMANMARAŞ ve KİLİS İLLERİNİN TEKSTİL SEKTÖRÜNÜN GENEL GÖRÜNÜMÜ

Prof.Dr. Levin SÖYLEMEZ	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç.Dr. Gülen Elmas ARSLAN	Gazi Üniversitesi
Doç.Dr. Sibel KALAYCIOĞLU	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Doç.Dr. Alev SÖYLEMEZ	Gazi Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Gülşen ERENLER ÇAKAR	Gazi Üniversitesi

14.30 - 14.45 : ARA (Çay - Kahve)

14.45 - 16.00 : 2. OTURUM ; TEKSTİL MAKİNALARI ve YAN SANAYİSİ

Oturum Bşk. ; Selçuk GÖNDERMEZ — MMO Adana Şube Başkanı

* DOKUMA MAKİNALARINDA ATKI ATMA SİSTEMİ ÜZERİNE BİR ÖNGÖRÜ

Prof.Dr. Sadettin KAPUCU	Gaziantep Üniversitesi
Evrim AFŞAR	Gaziantep Üniversitesi
İsmail ALBAYRAK	Gaziantep Üniversitesi

* RA - 14 ROTATİF ARMÜRÜN TAHRİK MEKANİZMASININ TASARIM PARAMETRELERİNİN BELİRLENMESİ VE DENEYSELARAŞTIRMA

Prof.Dr. Gabil ABDULLA	Süleyman Demirel Üniversitesi
Yrd.Doç.Dr. Sema PALAMUTÇU	Pamukkale Üniversitesi
Arş.Gör. Ali Serkan SOYDAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Arş.Gör. Barış HASÇELİK	Pamukkale Üniversitesi

* BOBİN MAKİNELERİNDE STANDART VE SU PÜSKÜRTMELİ UÇ BİRLEŞTİRME MEKANİZMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Yrd.Doç. Dr.Cankut TAŞKIN	Ege Üniversitesi
Arş.Gör. Pelin GÜRKAN	Ege Üniversitesi

* SENTETİK İPLİK ve KESİK ELYAF MAKİNALARI ve ÜRETİM TEKNOLOJİLERİNDEKİ GELİŞMELER

Doç.Dr. Yusuf Azrail USKANER	Özçelik A.Ş.

15.30 - 16.45 : **7. OTURUM ; TEKSTİL KİMYASI VE TEKSTİL SEKTÖRÜNDE ÇEVRE SORUNLARI**

Oturum Bşk. ; Başar KÜÇÜKPARMAK MMO Gaziantep Şube Saymanı

* **TEKSTİL ENDÜSTRİSİ ATIK SULARINDAKİ BOYAR MADDELERİN ÖZELLİKLERİ VE BOYAR MADDE GİDERİLMESİNDE MEVCUT ARITMA TEKNOLOJİLERİNİN EKOLOJİK BAKIMDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Öğr.Gör. Olcayto KESKİNKAN Çukurova Üniversitesi

Arş.Gör. Behzat BALCI Çukurova Üniversitesi

Arş.Gör. F. Elçin ERKUT Çukurova Üniversitesi

* **ALKALİ VE ASİDİK ŞARTLARDA REDÜKTİF YIKAMANIN HASLIK PERFORMANSINA ETKİLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI**

Prof.Dr. R.Tuğrul OĞULATA Çukurova Üniversitesi

Arş.Gör. Onur BALCI Çukurova Üniversitesi

* **BİTİM KİMYASALLARININ TEKSTİL YÜZEYLERİNE ELEKTROSPIN SİSTEMİ İLE APLİKASYONU**

Doç.Dr. Dilek KUT Uludağ Üniversitesi

Yrd.Doç. Dr. Cem GÜNEŞOĞLU Gaziantep Üniversitesi

* **TEKSTİL TERBİYESİNDE BİYOPARLATMA UYGULAMALARI VE PAMUKLU ÖRME KUMAŞLARIN BAZI FİZİKSEL VE KİMYASAL ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ**

Prof.Dr. R.Tuğrul OĞULATA Çukurova Üniversitesi

Arş.Gör. Serin MAVRUZ Çukurova Üniversitesi

16.45 - 17.30 : **8. OTURUM ; DEĞERLENDİRME OTURUMU**

Oturum Bşk ; Ali Ekber ÇAKAR MMO Genel Sekreteri

İÇİNDEKİLER Sayfa No

DOKUMA MAKİNALARINDA ATKI ATMA SİSTEMİ ÜZERİNE BİR ÖNGÖRÜ 01

- Prof.Dr. Sadettin KAPUCU Gaziantep Üniversitesi
- Evrim AFŞAR Gaziantep Üniversitesi
- İsmail ALBAYRAK Gaziantep Üniversitesi

RA - 14 ROTATİF ARMÜRÜN TAHRİK MEKANİZMASININ TASARIM PARAMETRELERİNİN BELİRLENMESİ VE DENEYSELARAŞTIRMA 07

- Prof.Dr. Gabil ABDULLA Süleyman Demirel Üniversitesi
- Yrd.Doç.Dr. Sema PALAMUTÇU Pamukkale Üniversitesi
- Arş.Gör. Ali Serkan SOYDAN Dokuz Eylül Üniversitesi
- Arş.Gör. Barış HASÇELİK Pamukkale Üniversitesi

BOBİN MAKİNELERİNDE STANDART VE SU PÜSKÜRTMELİ UÇ BİRLEŞTİRME MEKANİZMALARININ KARŞILAŞTIRILMASI 17

- Yrd.Doç.Dr. Cankut TAŞKIN Ege Üniversitesi
- Arş.Gör. Pelin GÜRKAN Ege Üniversitesi

SENTETİK İPLİK ve KESİK ELYAF MAKİNALARI ve ÜRETİM TEKNOLOJİLERİNDEKİ GELİŞMELER 27

- Doç.Dr. Yusuf Azrail USKANER Özçelik A.Ş.

PAMUK LİFİ ÖZELLİKLERİNİN İPLİK ÖZELLİKLERİNE ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI 33

- Yrd.Doç.Dr. Yıldıray TURHAN Pamukkale Üniversitesi
- Arş.Gör. Ozan TOPRAKÇI Pamukkale Üniversitesi

MURATA VORTEX İPLİK EĞİRME SİSTEMİ TEKSTİLDEKİ YERİ VE ÖNEMİ 43

- Yrd.Doç.Dr. Hüseyin Gazi ÖRTLEK Erciyes Üniversitesi
- Funda GÖKSEL TÜBİTAK Bursa Test ve Analiz Laboratuarı

ŞANTUKLU İPLİK ÜRETİM TEKNOLOJİSİ VE İPLİK ÖZELLİKLERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA 53

- Prof.Dr. Osman BABAARSLAN Çukurova Üniversitesi
- Öğr.Gör. İlhami İLHAN Çukurova Üniversitesi
- Öğr.Gör. Pınar D. BAYKAL Çukurova Üniversitesi

SENTETİK MAKİNE HALISI ÜRETİM PARAMETRELERİNİN HALI PERFORMANSINA OLAN ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI 61

- Yrd.Doç.Dr. Yasemin KORKMAZ Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
- Sümeyya DALCI KOCER Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

EVRİMSEL PROGRAMLAMA İLE ÇÖZGÜ SALMA SİSTEMİNİN KONTROLÜ 69

- Yrd.Doç.Dr. Mehmet DAYIK Süleyman Demirel Üniversitesi
- Arş.Gör. Murat KODALOĞLU Süleyman Demirel Üniversitesi

LAWSON-HEMPHILL İPLİK ANALİZİ PROGRAMINI KULLANARAK İPLİKTE BARRE EFEKTİNİN TESPİT EDİLMESİ 79

- Filiz AVŞAR Lawson-Hemphill, Swansea / USA

PAMUKLU GÖMLEKLİK DOKUMA KUMAŞLARDA DOKU TİPİNİN YIRTILMA MUKAVEMETİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ ÜZERİNE DENEYSEL BİR ÇALIŞMA 85

- Arş.Gör. H. Kübra KAYNAK Gaziantep Üniversitesi
- Yrd.Doç.Dr. Mehmet TOPALBEKİROĞLU Gaziantep Üniversitesi
- Arş.Gör. H. İbrahim ÇELİK Gaziantep Üniversitesi

TEKSTİL YÜZEYLERİNDE SÜRTÜNME ve DOKUSUZ YÜZEYLERE BAKIŞ 93

- Prof.Dr. Osman BABAARSLAN Çukurova Üniversitesi
- Arş.Gör. Nazan AVCIOĞLU KALEBEK Çukurova Üniversitesi

TEKSTİL MAMULÜ SEÇİMİ SÜRECİNDE ANALİTİK HİYERARŞİ PROSESİ VE UYGULAMASI 101
- Arş.Gör. Ozan KAYACAN Dokuz Eylül Üniversitesi
- Arş.Gör. Ü. Halis ERDOĞAN Dokuz Eylül Üniversitesi

TÜRKİYE'DE TEKSTİL MÜHENDİSLİĞİ EĞİTİMİ: MEVCUT DURUM VE BEKLENTİLER 111
- Prof.Dr. Ayşe OKUR Dokuz Eylül Üniversitesi
- Arş.Gör. Sibel KAPLAN Dokuz Eylül Üniversitesi
- Öğr.Gör.Dr. Vildan SÜLAR Dokuz Eylül Üniversitesi
- Arş.Gör. Musa KILIÇ Dokuz Eylül Üniversitesi

TEKSTİL SEKTÖRÜNDE REKABETÇİ ÜRETİM 123
- Prof.Dr. Erhan ÖNER Marmara Üniversitesi

TEKSTİL SEKTÖRÜNDE AR-GE VE İNOVASYON FAALİYETLERİ: GAZİANTEP VE KAHRAMANMARAŞ ÖRNEĞİ 129
- Yrd.Doç.Dr. Gülşen ERENLER ÇAKAR Gazi Üniversitesi
- Öğr.Gör.Dr. Fatma BAYRAKTAR Gazi Üniversitesi

TEKSTİL VE HAZIRGİYİM SEKTÖRÜNÜN BUGÜNKÜ DURUMU VE GELECEKTEDE REKABETCİ KALABİLMESİ İÇİN YAPILMASI GEREKENLER (Bilim ve Teknoloji Perspektifinden Teknik Tekstil Nedir? Ne değildir?) 137
- Prof.Dr. Osman BABAARSLAN Çukurova Üniversitesi

NANOFİBER KAPLAMA VE NANOFİBER BAZLI SÜREKLİ İPLİK ÜRETİMİ 147
- Prof.Dr. Sabit ADANUR Auburn University, USA
- Dr. Birgül AŞÇIOĞLU Auburn University, USA

İMPLANTE EDİLEBİLEN TIBBİ TEKSTİLLER 155
- Arş.Gör. Özlem KAYACAN Dokuz Eylül Üniversitesi

PLAZMA TEKNOLOJİSİNİN TEKSTİLLERDE KULLANIMI VE TEKSTİL MATERYALLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ 163
- Yrd.Doç.Dr. Aysun CİRELİ Dokuz Eylül Üniversitesi
- Arş.Gör. Bengi KILIÇ Dokuz Eylül Üniversitesi

TEKSTİL ENDÜSTRİSİ ATIK SULARINDAKİ BOYAR MADDELERİN ÖZELLİKLERİ VE BOYAR MADDE GİDERİLMESİNDE MEVCUT ARITMA TEKNOLOJİLERİNİN EKOLOJİK BAKIMDAN DEĞERLENDİRİLMESİ 173
- Öğr.Gör. Olcayto KESKİNKAN Çukurova Üniversitesi
- Arş.Gör. Behzat BALCI Çukurova Üniversitesi
- Arş.Gör. F. Elçin ERKUT Çukurova Üniversitesi

ALKALİ VE ASİDİK ŞARTLARDA REDÜKTİF YIKAMANIN HASLIK PERFORMANSINA ETKİLERİNİN KARSILAŞTIRILMASI 179
- Prof.Dr.R.Tuğrul OĞULATA Çukurova Üniversitesi
- Arş.Gör. Onur BALCI Çukurova Üniversitesi

BİTİM KİMYASALLARININ TEKSTİL YÜZEYLERİNE ELEKTROSPIN SİSTEMİ İLE APLİKASYONU 189
- Doç.Dr. Dilek KUT Uludağ Üniversitesi
- Yrd.Doç. Dr. Cem GÜNEŞOĞLU Gaziantep Üniversitesi

TEKSTİL TERBİYESİNDE BİYOPARLATMA UYGULAMALARI VE PAMUKLU ÖRME KUMAŞLARIN BAZI FİZİKSEL VE KİMYASAL ÖZELLİKLERİNE ETKİSİ 197
- Prof.Dr. R.Tuğrul OĞULATA Çukurova Üniversitesi
- Arş.Gör. Serin MAVRUZ Çukurova Üniversitesi

HAZIR GİYİM ÜRETİMİNDE TEKNOLOJİK GELİŞMELERİN VERİMLİLİĞE ETKİLERİ 209
- Öğr.Gör. Gülnur ÖZDEMİR Çukurova Üniversitesi
- Yrd.Doç.Dr. Nihat ÇELİK Çukurova Üniversitesi

HAVLU KUMAŞLARDA ÜRETİM MALİYETİNİN MİNİMİZASYONUNUN AMAÇLANDIĞI BİR OPTİMİZASYON MODELİNİN OLUŞTURULMASI 219
- Arş.Gör. Belkıs ZERVENT ÜNAL Çukurova Üniversitesi
- Prof.Dr. Erdem KOÇ Çukurova Üniversitesi

ÖRME YATAK YÜZÜ KUMAŞI ÜRETİMİ 229
- Yrd.Doç.Dr. Yasemin KAVUŞTURAN Uludağ Üniversitesi
- Selçuk TANER Uludağ Üniversitesi

KUMAŞ KAPLAMA TEKNİKLERİ VE KAPLANMIŞ KUMAŞ ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ 237
- Arş.Gör. Emel KAPLAN Çukurova Üniversitesi
- Prof.Dr. Erdem KOÇ Çukurova Üniversitesi

BAMBU ELYAFI ÖZELLİKLERİ VE KULLANIM ALANLARI 249
- Öğr.Gör. Mehmet BEBEKLİ Çukurova Üniversitesi
- Bayram CANYURDU Tekstil Mühendisi / ADANA

NANOTEKNOLOJİ VE TEKSTİL SEKTÖRÜNDEKİ UYGULAMALARI (NANO TEKSTİLLER) 259
- Yrd.Doç.Dr. Cem GÜNEŞOĞLU Gaziantep Üniversitesi

BOBİN BOYAMA MAKİNALARININ İNCELENMESİ VE TEKNOLOJİK GELİŞMELER 271
- Prof.Dr.R. Tuğrul OĞULATA Çukurova Üniversitesi
- Arş.Gör. Halil ÖZDEMİR Çukurova Üniversitesi

MELANJ RENKLİ ELYAF KARIŞIMLARINDA RENK TAHMİNİ 283
- Arş.Gör. Yalçın YEŞİL Çukurova Üniversitesi
- Yrd.Doç.Dr. Emel Ceyhun SABIR Çukurova Üniversitesi

DOĞAL KAYNAKLARDAN (Ceviz) BOYARMADDE İZOLESİ ve PRATİKTE KULLANILABİLİRLİĞİNİN İNCELENMESİ 291
- Öğr.Gör. Mehmet BEBEKLİ Çukurova Üniversitesi
- Selahattin SERİN Çukurova Üniversitesi

DOKUMA İŞLETMELERİNDE PROSES VE KALİTE KONTROL 299
- Yrd.Doç.Dr. Emel Ceyhun SABIR Çukurova Üniversitesi
- H.Mehtap BULUKLU Mersin Üniversitesi

MAKİNE HALILARINDA KALİTEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ İÇİN HALIDA UYGULANABİLECEK TESTLER 307
- Arş.Gör. Mehmet DAŞDEMİR Gaziantep Üniversitesi
- Yrd.Doç.Dr. Mehmet TOPALBEKİROĞLU Gaziantep Üniversitesi
- Arş.Gör. H.İbrahim ÇELİK Gaziantep Üniversitesi
- Arş.Gör. Esin SARIOĞLU Gaziantep Üniversitesi

BİR PAMUK İPLİK İŞLETMESİNDE ORTAYA ÇIKAN TELEF MİKTARLARININ AZALTILMASI VE BUNUN ÇEŞİTLİ İPLİK KALİTE PARAMETRELERİ ÜZERİNE ETKİSİ 319
- Bekir YİTİK (M.Sc) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
- Doç.Dr. Suat CANOĞLU Marmara Üniversitesi

EL DOKUMA HALI TEZGÂHLARI İÇİN ALTERNATİF ATKI ATMA MEKANİZMALARININ GELİŞTİRİLMESİ 331
- Arş.Gör. Halil İbrahim ÇELİK Gaziantep Üniversitesi
- Yrd.Doç.Dr. Mehmet TOPALBEKİROĞLU Gaziantep Üniversitesi

RİNG İPLİKÇİLİĞİNDE OTOMASYON VE UYGULAMALARI 339
- Arş.Gör. Ebru ÇORUH Çukurova Üniversitesi
- Yrd.Doç.Dr. Nihat ÇELİK Çukurova Üniversitesi

TEKSTİL ATIK SULARINDA BULUNAN BOYARMADDELERİN RENGİNİN ENZİMLER İLE GİDERİLMESİ KİNETİĞİ 349
- Öğr.Gör. Kuddis BÜYÜKAKILLI Mersin Üniversitesi

TEKSTİL İŞLETMELERİNDE ÇALIŞANLARIN KALİTE VE KALİTE KONTROL SÜRECİNDEKİ UYGULAMALAR HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 359
- Yrd.Doç.Dr. H.Feriha AKPINARLI Gazi Üniversitesi
- Arş.Gör. Vildan BAÇAN Gazi Üniversitesi

TEKSTİL SEKTÖRÜ ve PATENT TESCİLLERİ 371
- Doç.Dr. Türkay DERELİ Gaziantep Üniversitesi
- Arş.Gör. Alptekin DURMUŞOĞLU Gaziantep Üniversitesi

TÜRKİYE'DEKİ HAZIR GİYİM İŞLETMELERİNDE HİZMET İÇİ EĞİTİM UYGULAMALARI VE EĞİTİM KONULARI 379
- Yrd.Doç.Dr. Nurgül KILINÇ Selçuk Üniversitesi
- Arş.Gör. Meral AKKAYA Selçuk Üniversitesi

KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ HAZIR GİYİM İŞLETMELERİNDE OLUŞAN İŞ KAZALARININ NEDENLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA 389
- Doç.Dr. Şule ÇİVİTCİ Gazi Üniversitesi
- Araş.Gör. Başak BOĞDAY SAYGILI Gazi Üniversitesi
- Yrd.Doç.Dr. İlhan OKTAR Gazi Üniversitesi

KONFEKSİYON İŞLETMELERİNDE STOK KONTROLÜ VE UYGULAMA DURUMLARI 401
- Yrd.Doç.Dr. Saliha AĞAÇ Gazi Üniversitesi
- Arş.Gör. Esra VAROL Gazi Üniversitesi
- Arş.Gör. Şerife GÜLCÜ YILDIZ Gazi Üniversitesi

TÜRK TEKSTİL VE HAZIR GİYİM SEKTÖRÜNÜN REKABET GÜCÜ: SEÇİLMİŞ ÜLKELERLE KARŞILAŞTIRMALI BİR ANALİZ 411
- Doç.Dr.Gülen ELMAS ARSLAN Gazi Üniversitesi
- Mehmet Turan TAŞLIÇAY Kültür ve Turizm Bakanlığı/Ankara

TÜRK TEKSTİLİNDE ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ VE MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ TEKSTİL VE MODA TASARIMI BÖLÜMÜNDEN BİR ÖRNEK 421
- Arş.Gör. Nuray ER BIYIKLI Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

TÜRKİYE'DEKİ HAZIR GİYİM İŞLETMELERİNDE HİZMET İÇİ EĞİTİM UYGULAMALARI VE EĞİTİM KONULARI

Yrd. Doç. Dr. Nurgül KILINÇ,
Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Endüstrisi ve Giyim San. Eğitimi Bölümü / Konya

Arş. Gör. Meral AKKAYA,
Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Endüstrisi ve Giyim San. Eğitimi Bölümü / Konya

Özet: Hizmet içi eğitim sanayi işletmelerinin verimli çalışmasında etken araçlardan biridir. Teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesiyle beraber kullanılan makine ve teçhizatın karmaşık bir yapıya ulaşması, üretimin çeşitliliği ve bolluğu, yoğun rekabet şartları, çalışma şartlarındaki değişme sanayi işletmelerinin bilgi, beceri ve niteliklerinde artışı ve gelişimi zorunlu kılmıştır. Buna bağlı olarak sanayi işletmelerinde hizmet içi eğitim önemli hale gelmiştir (Ünüsan,1988).

Bu araştırmanın amacı Türkiye'de hazır giyim işletmelerinde hizmet içi eğitim uygulamalarını ortaya koymaktır. Araştırmanın örneklemini Türkiye'de faaliyet gösteren çalışan sayısı 100'den fazla olan 104 hazır giyim işletmesi oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleminden anket yoluyla elde edilen veriler değerlendirilerek sonuçlar tablolar yardımıyla sunulmuştur.

Türkiye'de hazır giyim işletmelerinde hizmet içi eğitim uygulamalarının ve eğitim konularının ortaya konulduğu araştırma sonucunda, örneklem grubundaki işletmelerin tamamının hizmet içi eğitimin gerekliliğine inandıkları, işletmelerin büyük çoğunluğunun hizmet içi eğitim konusunda uzman kurum veya kuruluşlardan destek almadıkları, bu işletmelerin büyük çoğunluğunda ayrı bir eğitim bölümü bulunmadığı, her bölümün kendi eğitim faaliyetini kendisinin yürüttüğü ve eğitim konularının çalışan grupları arasında değiştiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Hizmet içi eğitim, hazır giyim.

1. Giriş

İçinde bulunduğumuz çağ bilgi ve teknoloji çağıdır. Bu nedenle örgütler sürekli olarak yeni teknolojileri üretmeye ve kullanmaya muhtaçtırlar. Bu süreci başarabilmek için örgütler bugün giderek artan ölçüde önem kazanmakta olan insan unsurunu eğitmek ve yeterli bilgilerle donatmak zorundadır. Dolayısıyla işletmelerde iş gücünün eğitim sürecinin işletmeler açısından önemi büyüktür (İnce, 2002).

Bilim ve teknoloji çağında, geçmişe kıyasla hızlı değişen ve gelişen bir çevrede insanın uyum ve başarı sağlayabilmesi, yine bu ortamda yetiştirilmesi ile olanaklıdır. Çeşitli alanlarda mal veya hizmet şeklinde kıymet üreten kurumların temel sorunlarından biri çalışan personelin yeteneklerinin tanınması, geliştirilmesi ve değerlendirilmesidir. Hizmet içi eğitim tek bir araç olmamakla birlikte, personelin yeniliklere, değişme ve gelişmelere ayak uydurabilmesi için gerekli yeterlikleri kazandıran iyi bir süreçtir. Bu süreçten etkili bir biçimde yararlanılması için ilgili personelin hizmet içi eğitim alanında yetiştirilmesi zorunludur (Taymaz, 1981).

1.2. Hizmet İçi Eğitim

Bir toplumun varlığını ve gelişmesini sürdürmesindeki en önemli faktör 'eğitim' dir. Günümüzde sosyal, ekonomik, kültürel ve diğer alanlardaki değişme ve gelişmelere uyum sağlayabilmek bakımından ömür boyu eğitim, çalışan herkes için bir mecburiyettir. Meslek hayatına atılan bir insanın, emekli oluncaya kadar göreceği eğitim 'hizmet içi eğitim' olarak adlandırılır (MEB, 1988).

Özel ve tüzel kişilere ait işyerlerinde belirli maaş veya ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylere görevleriyle ilgili bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitimdir (Eren, 1991).

Hizmet içi eğitim üç amacı vardır. Bunlar:

- Personelin yapmakta olduğu işin daha iyi yapılmasını sağlamak için gerekli bilgi ve yeteneği kazandırmak veya geliştirmek,

Personele, daha üst görevlere geçebilecek yeterlilik kazandırmak, yani alt kademedeki çalışanları üst kademeye yükseltmeye çalışmak,

Personelin yaptığı işe karşı davranışlarını olumlu yönde değitirmektir (Bek, 2002).

Hizmet içi eğitimin amaçlarına ulaşabilmesi için işletme ve birey ihtiyaç ve beklentilerinin dengeli olarak karşılanması gerekir. Hizmet içi eğitim programları sonunda işletme ve bireylerin kurumsal ve bireysel yararları sağlamaları beklenir.

Kurumsal Yararlar: Ürünün maliyeti azalır, ürünün kalitesi yükselir, üretimde zaman kayıpları önlenir, ürün kayıpları azalır, verimlilik artar, kazanç artar, iş güvenliği sağlanır, malzeme ve enerji tasarrufu sağlanır, makine ve araçların yıpranma oranı azalır, bakım-onarım giderleri azalır, teknoloji üretilir ve uygulanır, gelişmelere daha kolay uyum sağlanır, iş kazaları azalır, meslek hastalıkları önlenir, hatalı üretim ve fireli mal azalır, disiplin sorunları azalır, personelin özellikleri tanınır, iletişim kolaylaşır, sosyal ilişkiler gelişir, kaliteli işgücü sağlanır, kadrolama kolaylaşır, rekabet gücü artar, kuruluşun saygınlığı artar.

Bireysel Yararlar: Güven duygusu gelişir, iş tatmini artar, huzurlu olarak çalışır, morali yükselir, geleceğe güvenle bakar, ortama uyumu kolaylaşır, yeterlilik kazanır, ufku genişler, işine yatkınlığı artar, yükselme olanağı bulur, sağlığını korur, iş kazalarından korunur, sınama-yanılma süresi azalır, işyerine uyum sağlar, insan ilişkileri gelişir, iş devamlılığı artar, başarısı artar, bireysel tatmini artar, işinde saygınlık kazanır (Köse, Alpkent ve Birbil, 1993).

İşletmelerde hizmet içi eğitim süreci genel olarak 5 aşamadan oluşur. Bunlar:

- Hizmet içi eğitim ihtiyacını saptamak
- Hizmet içi eğitimi planlamak
- Hizmet içi eğitimde öğretim programını hazırlamak
- Hizmet içi eğitimi uygulamak
- Hizmet içi eğitimde başarıyı değerlendirmek.

Hizmet içi eğitim ihtiyacının saptanması, gelecekte yapılacak eğitim faaliyetlerinin planlanabilmesi ve gerekli bilgilerin toplanması için yapılan bir araştırmadır. Eğitim ihtiyacını saptama işlemi, programlı bir eğitim çalışmasının ilk kademesini oluşturmaktadır. Bu kademe gerektiği şekilde aşılmadan diğerlerine geçilirse veya hatalı, eksik geçiş yapılırsa başarı sağlanamaz (Taymaz, 1981).

Hizmet içi eğitimin planlanması, eğitime nerede ve ne zaman gereksinim duyulacağını, eğitim konularının neler olduğunu, kimlerin eğitime katılacağını, eğitimde kullanılacak araç-gereçleri ve eğitim giderlerini kapsayan bir süreçten oluşmaktadır (İnce, 2002).

Hizmet içi eğitimde öğretim programının hazırlanması verimliliği ve beklenen başarıya ulaşacak yolu belirler (Ünüsan, 1989).

Eğitimin en faal kısmı olan eğitim programlarının uygulanmasının eğitim faaliyetleri içindeki yeri çok önemlidir. Eğitimin uygulanması en geniş tarifiyle, eğitim planındaki esas ve metodlar çerçevesinde ve yıllık program hedeflerine göre çeşitli türdeki ve sayıdaki eğitsel programların yürürlüğe konulmasıdır (Sakarya, 1994).

Eğitim sürecinin son basamağı değerlendirmedir. Değerlendirme süreci, hizmet içi eğitim programının düzenleniş amaç ya da amaçlarının ne derece gerçekleşebildiğini göstermektedir (Çevikbaş, 2002).

1.3. Türkiye'de Hazır Giyim İşletmelerinde Hizmet İçi Eğitim

Eğitim alanındaki devletin sorumluluğu ve önderliği Türk tarihinin ilk yıllarına kadar uzanmaktadır (Çevikbaş, 2002).

1955 yılından itibaren sanayileşmede özel sektörün aktif olarak yer alması ve kalkınma planlarının yapılmasıyla personel eğitimi konuları ele alınmaya başlanmıştır (Ünüsan, 1988). Bu kalkınma planları ülkemizde beşer yıllık programlar şeklinde düzenlenmiş ve 1963 yılından itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Her beş yıllık kalkınma planında hizmet içi eğitime giderek daha fazla önem verilmiştir.

Ülkemizdeki hazır giyim işletmelerini ilk olarak iç piyasada ve daha sonra dünya sektörü içindeki hedeflerine taşıyacak olan ucuz iş gücü ve maliyet avantajı değil; kalite, tasarım ve hizmet unsurlarıdır. Bu nedenle ihracatımızda önemli bir paya sahip olan tekstil ve hazır giyim sektörünün dünya piyasasında yerini koruyabilmesi, işletmelerin yoğun rekabet ortamında başarılı olabilmesi için üretim sürecinde kaliteli, tecrübeli, eğitilmiş iş gücüne büyük ihtiyacı olacaktır. Hazır giyim alanındaki teknolojik değişim ve gelişmeler, halihazırda sahip bulunan becerilerin yetersiz duruma düşmesine neden olmaktadır. Tabi ki bu değişmelerden en çok etkilenen, üretimin en önemli unsuru olan çalışanlardır. Hazır giyim işletmelerinin bu nitelikli iş gücü ihtiyacını karşılaması için de hizmet içi eğitim politikalarına önem vermesi gerekmektedir (Akmeşe, 2006).

Ülkemizde hizmet içi eğitim alanında kamu ve özel sektör tarafından kurulmuş kuruluşlar faaliyet göstermektedir. Ülkemizde söz konusu kuruluşlara, Sınai Eğitim ve Geliştirme Merkezi (SEGEM), Milli Prodüktivite Merkezi (MPM), İş ve İşçi Bulma Kurumu (İŞKUR), İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi (İGEME), Türk Standartları Enstitüsü (TSE), Kalite Derneği (KALDER), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Bağlı Kuruluşlar (TOBB), Türk Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE), Küçük Sanayi Geliştirme Teşkilatı (KÜSGET), İş ve İşçi Bulma Kurumu, Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE), Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, Yönetim Geliştirme Merkezi, Sevk ve İdare Araştırma ve Geliştirme A.Ş. ve üniversiteler örnek olarak verilebilir.

Hazır giyim sektöründe hizmet içi eğitim genel olarak 5 grupta çalışan personele verilmektedir. Bu gruplar:

Üst kademe yöneticiler; genel müdür ve müdür yardımcıları,
Orta kademe yöneticiler; bölüm müdürleri ve sorumluları,
Alt kademe yöneticiler; ustabaşı, şef vb.,
Tüm çalışanlar; işçiler,
Sadece ilgili bölümlerde çalışanlar

Hazır giyim sektöründe çalışanlara verilen hizmet içi eğitim konuları;

Kişisel Gelişim,
İnsan Kaynakları,
Yönetim, Strateji ve Sistem,
Pazarlama Yönetimi,
Satış ve Satış Sonrası Servis,
Muhasebe ve Mali Konular,
Ekonomi ve Finans Yönetimi,
Kalite Yönetimi,
Üretim Yönetimi,
Ürün Geliştirme-Tasarım,
Teknik Bakım,
Mesleki Beceri ve Teknoloji Kullanımı.

2. Yöntem

Bu araştırma tarama modelli bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Türkiye'de faaliyet gösteren 100'den fazla çalışanı olan hazır giyim işletmeleri oluşturmaktadır. Evrenin içerisinden random yöntemiyle seçilen 104 hazır giyim işletmesi araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Araştırma verilerinin toplanmasında, araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Anket soruları Türkiye'de faaliyet gösteren hazır giyim işletmelerinin 1 yıl içerisinde aldıkları hizmet içi eğitim uygulamalarını ve eğitim konularını ortaya koymaya yönelik hazırlanmıştır.

Anketler yoluyla elde edilen veriler incelenmiş ve tablolar yoluyla sunulmuştur.

3. Türkiye'de Hazır Giyim İşletmelerinde Hizmet İçi Eğitim Uygulamaları ve Eğitim Konuları

Bu bölümde araştırma kapsamındaki işletmelerden toplanan verilerden hizmet içi eğitim uygulamaları ve gerekli görülen eğitim konuları ile ilgili elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Hazır giyim işletmelerin hizmet içi eğitimin gerekliliğine inanma durumlarının dağılımı

Hizmet İçi Eğitimin Gerekliliğine İnanma Durumu	f	%
Çok Gerekli	58	55,76
Gerekli	36	34,61
Kısmen Gerekli	10	9,61
Gerekli Değil	0	0,00
Hiç Gerekli Değil	0	0,00
TOPLAM	104	100,00

n= 104

Tablo 1 incelendiğinde, Türkiye'de faaliyet gösteren 100'den fazla çalışanı olan işletmelerden araştırma kapsamındaki 104 hazır giyim işletmesinin, %56'sının hizmet içi eğitimin çok gerekli olduğunu, %35'inin gerekli, %9'unun kısmen gerekli olduğunu düşündüğü görülmektedir. Araştırma kapsamındaki işletmelerin hiçbiri hizmet içi eğitimin gereksiz olduğunu düşünmemektedir.

Tablo 1'den yola çıkarak, örneklem kapsamındaki işletmelerin hizmet içi eğitimin öneminin farkında oldukları söylenebilir.

Tablo 2. Hazır giyim işletmelerinin bünyelerinde eğitim bölümü bulundurma durumlarının dağılımı

Eğitim Açısından İşletmenin Organizasyon Yapısı	f	%
Ayrı bir eğitim bölümümüz var.	28	26,92
Ayrı bir eğitim bölümümüz yok.	21	20,19
İşletmedeki her bölüm kendi eğitim faaliyetlerini kendi planlayıp yürütüyor.	49	47,11
Diğer	6	5,76
TOPLAM	104	100,00

n= 104

Tablo 2 incelendiğinde Türkiye'de faaliyet gösteren 100'den fazla çalışanı olan işletmelerden araştırma kapsamındaki 104 hazır giyim işletmesinin, %27'sinde ayrı bir eğitim bölümü bulunduğu, %20'sinde ayrı bir eğitim bölümünün bulunmadığı, %47'sinde işletmedeki her bölümün kendi eğitim faaliyetlerini kendisinin planlayıp yürüttüğü görülmektedir.

Tablo 2'nin incelenmesi sonucunda, örneklem kapsamındaki işletmelerin, hizmet içi eğitime önem vermelerine rağmen büyük çoğunluğunun hizmet içi eğitimle ilgili somut adımlar atmadıkları söylenebilir.

Tablo 3. Hazır giyim işletmelerin hizmet içi eğitimde destek aldıkları kurumların dağılımı

Hizmet İçi Eğitimde Destek Alınan Kurum veya Kuruluşlar	f	%
İşletmemizde hizmet içi eğitimleri kendi personelimiz veriyor.	56	38,35
Danışmanlık Şirketleri	17	11,64
KOSGEB	10	6,84
Üniversite ve yüksekokullar	8	5,47
Çıraklık eğitim merkezleri	44	30,13
Diğer	11	7,53
TOPLAM	146	100,00

n= 104

Tablo 3 incelendiğinde Türkiye'de faaliyet gösteren 100'den fazla çalışanı olan işletmelerden araştırma kapsamındaki 104 hazır giyim işletmesinin hizmet içi eğitimde destek aldığı kurumlar arasında, %38'inin hizmet içi eğitimlerinin işletmenin kendi personeli tarafından verildiği, %11'inin danışmanlık şirketleri olduğu, %7'sinin KOSGEB, %5'inin üniversite ve yüksekokullar ve %30'unun ise çıraklık eğitim merkezleri olduğu görülmektedir.

Tablo 3'ten yola çıkılarak işletmelerin büyük çoğunluğunun hizmet içi eğitimde dışarıdan destek almadıkları, eğitimi kendi bünyelerinde verdikleri ya da çıraklık merkezinden destek aldıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Hazır giyim işletmelerinde üst kademe yöneticilere verilen hizmet içi eğitim konularının dağılımı

Eğitim Konuları	f	%
Kişisel Gelişim	25	11,90
İnsan Kaynakları	16	7,61
Yönetim, Strateji ve Sistem	36	17,14
Pazarlama Yönetimi	17	8,09
Satış ve Satış sonrası Servis	9	4,28
Muhasebe ve Mali Konular	18	8,57
Ekonomi ve Finans Yönetimi	22	10,47
Kalite Yönetimi	23	10,95
Üretim Yönetimi	21	10,00
Ürün Geliştirme\ Tasarım	11	5,23
Teknik Bakım	2	0,95
Mesleki Beceri ve Teknoloji Kullanımı	10	4,76
TOPLAM	210	100,00

n=104

Tablo 4 incelendiğinde Türkiye'de faaliyet gösteren 100'den fazla çalışanı olan işletmelerden araştırma kapsamındaki 104 hazır giyim işletmesinde üst kademe yöneticilere 1 yıl içerisinde verilen toplam 210 eğitimden %17'sinin yönetim, strateji ve sistem konusunda, %12'sinin kişisel gelişim konusunda, %11'inin kalite yönetimi konusunda, %10'unun ekonomi ve finans yönetimi konusunda, %10'unun üretim yönetimi konusunda olduğu görülmektedir. Bu işletmelerde üst kademe yöneticilere en az %1'lik bir oranla teknik bakım konusunda ve %4'lük bir oranla da satış ve satış sonrası servis konusunda eğitim verildiği görülmektedir.

Tablo 4'ten yola çıkılarak üst kademe yöneticilere daha çok kişisel gelişimleriyle ilgili konularda eğitim verilirken teknik konularda daha az eğitim verildiği görülmektedir. Ayrıca bu sonuçlardan yola çıkarak her işletmenin üst kademe yöneticiler için yılda ortalama 2 eğitim aldığı söylenebilir.

Tablo 5. Hazır giyim işletmelerinde orta kademe yöneticilere verilen hizmet içi eğitim konularının dağılımı

Eğitim Konuları	f	%
Kişisel Gelişim	17	7,52
İnsan Kaynakları	23	10,17
Yönetim, Strateji ve Sistem	23	10,17
Pazarlama Yönetimi	21	9,29
Satış ve Satış sonrası Servis	12	5,30
Muhasebe ve Mali Konular	23	10,17
Ekonomi ve Finans Yönetimi	12	5,30
Kalite Yönetimi	31	13,71
Üretim Yönetimi	29	12,83
Ürün Geliştirme\ Tasarım	13	5,75
Teknik Bakım	7	3,09
Mesleki Beceri ve Teknoloji Kullanımı	15	6,63
TOPLAM	226	100,00

n=104

Tablo 5 incelendiğinde Türkiye'de faaliyet gösteren 100'den fazla çalışanı olan işletmelerden araştırma kapsamındaki 104 hazır giyim işletmesinde orta kademe yöneticilere 1 yıl içerisinde verilen toplam 226 eğitimden %14'ünün kalite yönetimi konusunda, %13'ünün üretim yönetimi konusunda, %10'unun insan kaynakları, yönetim, strateji ve sistem ile muhasebe ve mali konularda, %9'unun pazarlama yönetimi konusunda olduğu görülmektedir. Orta kademe yöneticilere en az verilen eğitim konusu ise %3'lük oranla teknik bakımdır.

Tablo 5'ten yola çıkılarak orta kademe yöneticilere daha çok üretim ve kaliteyle ilgili konularda eğitim verilirken teknik konularda daha az eğitim verildiği anlaşılmaktadır.

Tablo 6. Hazır giyim işletmelerinde alt kademe yöneticilere verilen hizmet içi eğitim konularının dağılımı

Eğitim Konuları	f	%
Kişisel Gelişim	15	9,67
İnsan Kaynakları	10	6,45
Yönetim, Strateji ve Sistem	3	1,93
Pazarlama Yönetimi	1	0,64
Satış ve Satış sonrası Servis	2	1,29
Muhasebe ve Mali Konular	0	0,00
Ekonomi ve Finans Yönetimi	1	0,64
Kalite Yönetimi	33	21,29
Üretim Yönetimi	32	20,64
Ürün Geliştirme\ Tasarım	12	7,74
Teknik Bakım	18	11,61
Mesleki Beceri ve Teknoloji Kullanımı	28	18,06
TOPLAM	155	100,00

n=104

Tablo 6 incelendiğinde Türkiye'de faaliyet gösteren 100'den fazla çalışanı olan işletmelerden araştırma kapsamındaki 104 hazır giyim işletmesinde alt kademe yöneticilere 1 yıl içerisinde verilen 155 eğitimden %21'inin kalite yönetimi konusunda, %20'sinin üretim yönetimi konusunda, %18'inin mesleki beceri ve teknoloji kullanımı konusunda, %12'sinin teknik bakım konusunda olduğu görülmektedir. Alt kademe yöneticilere araştırma kapsamındaki işletmelerin hiç birinde muhasebe ve mali konular konusunda eğitim verilmemektedir.

Tablo 6'dan yola çıkılarak alt kademe yöneticilere daha çok kalite ve üretim yönetimi konularında eğitim verilirken muhasebe ve mali konular ile ekonomi ve finans yönetimi konularında daha az eğitim verildiği anlaşılmaktadır.

Tablo 7. Hazır giyim işletmelerinde tüm çalışanlara (işçilere) verilen hizmet içi eğitim konularının dağılımı

Eğitim Konuları	f	%
Kişisel Gelişim	15	12,71
İnsan Kaynakları	11	9,32
Yönetim, Strateji ve Sistem	0	0,00
Pazarlama Yönetimi	0	0,00
Satış ve Satış sonrası Servis	0	0,00
Muhasebe ve Mali Konular	1	0,84
Ekonomi ve Finans Yönetimi	0	0,00
Kalite Yönetimi	25	21,18
Üretim Yönetimi	14	11,86
Ürün Geliştirme\ Tasarım	6	5,08
Teknik Bakım	13	11,01
Mesleki Beceri ve Teknoloji Kullanımı	33	27,96
TOPLAM	118	100,00

n=104

Tablo 7 incelendiğinde Türkiye'de faaliyet gösteren 100'den fazla çalışanı olan işletmelerden araştırma kapsamındaki 104 hazır giyim işletmesinde tüm çalışanlara (işçilere) 1 yıl içerisinde verilen 118 eğitimden %28'inin mesleki beceri ve teknoloji konusunda, %21'inin kalite yönetimi konusunda, %13'ünün kişisel gelişim ve üretim yönetimi konusunda olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamındaki işletmelerin hiçbiri işçilere yönetim, strateji ve sistem, pazarlama yönetimi, satış ve satış sonrası servis ve ekonomi ve finans yönetimi konularında eğitim vermemektedir.

Tablo 7'den yola çıkılarak tüm çalışanlara (işçilere) daha çok mesleki beceri ve teknoloji kullanımı konusunda eğitim verilirken mali konularda ve yönetim konusunda eğitim verilmediği anlaşılmaktadır.

Tablo 8. Hazır giyim işletmelerinde sadece ilgili bölümlerde çalışanlara verilen hizmet içi eğitim konularının dağılımı

Eğitim Konuları	f	%
Kişisel Gelişim	6	2,81
İnsan Kaynakları	20	9,38
Yönetim, Strateji ve Sistem	5	2,34
Pazarlama Yönetimi	13	6,10
Satış ve Satış sonrası Servis	15	7,04
Muhasebe ve Mali Konular	22	10,32
Ekonomi ve Finans Yönetimi	15	7,04
Kalite Yönetimi	14	6,57
Üretim Yönetimi	15	7,04
Ürün Geliştirme\ Tasarım	24	11,26
Teknik Bakım	37	17,37
Mesleki Beceri ve Teknoloji Kullanımı	27	12,67
TOPLAM	213	100,00

n= 104

Tablo 8 incelendiğinde Türkiye'de faaliyet gösteren 100'den fazla çalışanı olan işletmelerden araştırma kapsamındaki 104 hazır giyim işletmesinde sadece ilgili bölümlerde çalışanlara 1 yıl içerisinde verilen 213 eğitimden %17'sinin teknik bakım konusunda, %13'ünün mesleki beceri ve teknoloji kullanımı konusunda, %11'inin ürün geliştirme ve tasarım konusunda, %10'unun muhasebe ve mali konularda olduğu görülmektedir. Sadece ilgili bölümlerde çalışanlara en az verilen eğitim konuları ise %2'lik oranla yönetim, strateji ve sistem konusu ile %3'lük oranla kişisel gelişim konularıdır.

Tablo 8'den yola çıkılarak sadece ilgili bölümlerde çalışanlara daha çok teknik konularda eğitim verilirken kişisel gelişimle ilgili konularda daha az eğitim verildiği anlaşılmaktadır.

4. Sonuç ve Öneriler

Araştırmadan elde edilen verilere göre işletmelerin tamamı hizmet içi eğitimin gerekliliğine inanmaktadır.

Araştırma kapsamındaki işletmelerin tamamının 100'den fazla çalışanı olmasına rağmen büyük çoğunluğunda ayrı bir eğitim bölümü bulunmamaktadır. Dolayısıyla işletmelerin hizmet içi eğitimin gerekliliğine inanmalarına rağmen bu konuyu çok da fazla önemsemedikleri ve bu konuda somut adımlar atmadıkları görülmektedir.

Hizmet içi eğitim işletmelerde genellikle sorunların meydana gelmesini önlemek gibi tedbir amacıyla ve kalitenin devamlılığını sağlamak amacıyla verilmektedir. Fakat işletmelerde her bölümün kendi eğitim faaliyetlerini kendilerinin yürütmeleri, işletmelerde planlı bir hizmet içi eğitimin olmadığını, genellikle sorun meydana geldikten sonra bu soruna yönelik eğitimler verildiği anlaşılmaktadır.

Hazır giyim işletmelerinin büyük çoğunluğu hizmet içi eğitim konusunda uzman kurum veya kuruluşlardan destek almamakta ve kendi bünyelerinde ayrı bir eğitim bölümü bulunmamasına rağmen hizmet içi eğitim konusunu bölümler kendi içlerinde çözmeye çalışmaktadırlar.

Hizmet içi eğitim konularında üst kademe yöneticilere daha çok yönetim, strateji ve sistem konusu ile kişisel gelişim konularında eğitim verilmekte, orta kademe yöneticilere daha çok kalite yönetimi ve üretim yönetimi konularında eğitim verilmekte, alt kademe yöneticilere kalite yönetimi, üretim yönetimi ve mesleki beceri ve teknoloji kullanımı konularında eğitim verilmektedir. Genel olarak tüm çalışanlara verilen eğitim konusu mesleki beceri ve teknoloji kullanımıdır. Elde edilen verilerden çalışanların kişisel

gelişimlerinin desteklenmediği sonucuna varılmıştır. Kişisel gelişim eğitimi en çok üst kademe yöneticilere verilmektedir.

Ulaşılan bu sonuçların ışığında aşağıdaki öneriler yapılabilir:

- Hizmet içi eğitimin önemi konusunda işletmelere yönelik seminerler düzenlenerek hizmet içi eğitim bilinci yerleştirilmelidir.
- Hizmet içi eğitimin sürekli ve ayrı bir bölüm oluşturularak verilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Hizmet içi eğitim konusunda uzman kurum ve kuruluşlar desteklenmeli, işletmeler bu kurumlara yönlendirilmelidirler.
- Hizmet içi eğitim konusunda üst kademe yöneticilere kişisel gelişimleriyle ilgili konuların yanında mesleki konularla ilgili eğitimlere de ağırlık verilmelidir.

Kaynaklar

Akmeşe, M., "*Konya'da Hazır Giyim İşletmelerinde Hizmet İçi Eğitim Yeri, Önemi ve Bu Alanda yapılan Uygulamaların Değerlendirilmesi*", Yüksek Lisans Semineri, Konya, 2006

Anonim, *"Hizmet İçi Eğitim-Kuruluş, Gelişme, Faaliyetler"* MEB, Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı, Ankara, 2002

Bek, H., *"İnsan Kaynakları Yönetiminde Eğitim ve Geliştirme Etkinliği"*, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2002

Çevikbaş, R., "*Hizmet İçi Eğitim ve Türk Merkezi Yönetiminde Uygulanması*", Ankara, 2002

Eren, M.A., "*Türk Eğitim Sistemi Yönetim Teşkilatındaki Yenileşmeler ve Yönetici Yetiştirme Politikasının İncelenmesi"*, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 1991

İnce, M., "*İşletmelerde İnsan Kaynakları Eğitiminin Çalışanların Performansları Üzerine Olan etkileri ve İşletmelerde Bir Uygulama"*, Doktora Tezi, Konya, 2002

Köse, A.H., Alpkent, N., Birbil, D., *"Kamu İktisadi Teşebbüslerinde Eğitim ve Danışmanlık Hizmetleri Gerksinimi*", Ankara, 1993

Sakarya, V., *"Hizmet İçi eğitimin Kamu Personelinin Yetiştirilmesindeki Yeri ve Önemi"*, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 1994

Taymaz, H., *"Hizmet İçi Eğitim-Kavramlar, İlkeler, Yöntemler"*, Ankara, 1981

Ünüsan, Ç., *"Sanayi İşletmelerinde Personel Eğitimi ve Ülkemizdeki Sanayi İşletmelerinde Personel Eğitimi Uygulamaları"*, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 1988

Ünüsan, Ç.,"*Sanayi İşletmelerinde Personel Eğitimi ve Ülkemizdeki Sanayi İşletmelerinde Personel Eğitimi Uygulamaları"*, Ankara, 1989

Kısa Özgeçmişler

Yrd. Doç Dr. Nurgül KILINÇ

Doğum Yeri ve Yılı: Sarayönü, 1973

Eğitimi:
1983 – 1989 Sarayönü Kız Meslek Lisesi
1989 – 1993 Gazi Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Bölümü Lisans Eğitimi
1993 – 1995 Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giyim Eğitimi Anabilim Dalında Milli Prodüktivite Merkezinin de Desteklediği "Türk Hazır Giyim Sanayinin Teknolojik Düzeyi ve Gelişen Teknolojinin Verimliliğe Etkisi" konulu Yüksek Lisans Tezi ile Yüksek Lisans Eğitimi
1995 – 2002 Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giyim Eğitimi Anabilim Dalında "Hazır Giyim İşletmelerinin Performansını Etkileyen Faktörler ve Performans Düzeyini Arttırıcı Bir Model Önerisi" konulu Doktora Tezi ile Doktora Eğitimi

İş Deneyimi:
1994-2002 Selçuk Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Bölümü'nde Araştırma Görevlisi
2002-2007 Selçuk Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Bölümü'nde Öğretim Üyesi
Halen Giyim Endüstrisi Ana Bilim Dalı Başkanı olarak görev yapmaktadır.

Arş Gör. Meral AKKAYA

Doğum Yeri ve Yılı: Konya, 1983

Eğitimi:
1997-2001 Zübeyde Hanım Anadolu Kız Meslek Lisesi
2001-2005 Selçuk Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Bölümü Lisans Eğitimi
2005- ... Selçuk üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giyim Sanatları Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Eğitimi

İş Deneyimi:
2005-2006 Gaye Baskı, Desinatörlük, Konya
2005- ... Selçuk Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Bölümü'nde Araştırma Görevlisi